

BAB 3

METODOLOGI KAJIAN

3.0 Pendahuluan

Dalam bab ini, penyelidik akan menjelaskan tentang sampel kajian, kaedah pengumpulan data yang meliputi soal selidik dan instrumen kajian. Cara data dianalisis serta cara penyelidik mendapatkan peratus kesilapan juga akan dibincangkan di dalam bab ini.

3.1 Sampel

Sampel bagi kajian ini ialah pelajar-pelajar tahun akhir yang mengkhusus dalam mata pelajaran Bahasa Melayu di Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya sesi 1998/1999. 30 orang responden ini adalah mewakili keseluruhan sampel pelajar yang mana mereka sudah mempelajari bahasa Portugis selama dua tahun atau empat semester dengan peruntukan empat jam seminggu.

Kesemua responden terdiri daripada pelajar-pelajar Melayu. Mereka berumur di antara 23 hingga 44 tahun dan mengambil bahasa Portugis sebagai subjek pilihan. Daripada segi pecahan jantina pula, seramai 13 orang daripada mereka ialah lelaki dan 17 daripada mereka ialah pelajar perempuan.

Berdasarkan soal selidik yang telah dijalankan oleh penyelidik, bahasa pertuturan utama pelajar-pelajar ialah bahasa Melayu. Selain bahasa Melayu, bahasa yang telah dan sedang dipelajari oleh responden ialah bahasa Inggeris. Bahasa Inggeris merupakan bahasa kedua yang dipelajari sejak di peringkat sekolah rendah dan menengah. Mereka mempelajari bahasa Arab hanya pada peringkat sekolah rendah agama sahaja. Selain bahasa Inggeris, bahasa Portugis merupakan bahasa asing yang sedang dipelajari oleh pelajar-pelajar ini.

Bahasa Portugis merupakan subjek pilihan bagi pelajar-pelajar. Pelajar-pelajar tahun 3 yang membuat pengkhususan dalam mata pelajaran bahasa Melayu wajib mengambil satu bahasa asing selama dua tahun yang ditawarkan di Fakulti Bahasa dan Linguistik. Kandungan kursus bagi tahun pertama pembelajaran adalah berdasarkan kepada kandungan kursus di peringkat asas seperti yang telah dijelaskan dalam bab 1 sebelum ini. Pada tahun kedua pembelajaran pula, kandungan kursusnya adalah sama seperti kandungan kursus pada peringkat pertengahan yang mana ia meliputi

pengajaran ayat yang lebih kompleks berbanding dengan kursus pada peringkat asas.

Sebelum mendaftar pada peringkat pertengahan, pelajar-pelajar tersebut wajib lulus pada peringkat asas terlebih dahulu. Jika keputusan peperiksaan pada peringkat asas tidak memuaskan atau gagal, pengajar boleh menghalang pelajar tersebut untuk mendaftar pada peringkat pertengahan. Sebagai alternatif, pelajar tersebut boleh mendaftar diri pada peringkat asas untuk bahasa asing yang lain selain bahasa Portugis.

3.2 Kaedah Pengumpulan Data

Seperti yang dijelaskan di atas, langkah pertama yang dilakukan oleh penyelidik ialah dengan mengedarkan kertas soal selidik untuk mendapatkan latar belakang subjek.

3.2.1 Soal selidik

Lampiran A ialah tentang soal selidik yang mengandungi soalan-soalan tentang latar belakang subjek seperti taraf pendidikan, umur, jantina, pengetahuan bahasa dan pendapat tentang bahasa Portugis. Sebanyak 40 soalan telah dikemukakan di dalam lampiran ini yang juga meliputi soalan tentang pendapat subjek mengenai pengajaran bahasa Portugis.

Soalan-soalan untuk mendapatkan latar belakang subjek amat penting untuk mengetahui sama ada terdapat faktor-faktor luaran yang mempengaruhi pembelajaran bahasa. Selain itu, soalan tentang pendapat mengenai pengajaran bahasa Portugis dan pendapat tentang bahasa Portugis juga diambilkira dalam menganalisis kesilapan pelajar. Dengan itu, penyelidik dapat mengetahui masalah yang sering dihadapi oleh pelajar. Bahagian-bahagian tatabahasa yang sering menimbulkan masalah juga dapat dikenalpasti. Kertas soal selidik ini diedarkan kepada para pelajar sehari sebelum ujian bertulis dijalankan.

3.2.2 Ujian Karangan Dan Ujian Mengisi Tempat Kosong

Ujian 1 dan 2 seperti yang terdapat di dalam lampiran B dan C ialah soalan untuk menguji tahap penguasaan kata kerja dan kala dalam bahasa Portugis di kalangan pelajar. Ujian 1 iaitu ujian mengisi tempat kosong bertujuan untuk menguji tahap penguasaan kata kerja dan kala seperti dalam lampiran B. Ujian ini diadakan pada 3hb Februari 1999 semasa waktu pengajaran. Ujian 2 pula iaitu ujian karangan seperti dalam lampiran C diadakan pada hari Rabu minggu berikutnya. Tarikh tersebut sesuai memandangkan pelajar-pelajar sudah mempelajari kala-kala yang dikenalpasti untuk kajian ini.

Soalan-soalan bagi ujian 1 iaitu ujian mengisi tempat kosong seperti dalam lampiran B sebahagiannya adalah berdasarkan buku teks yang berjudul **"Português Sem Fronteiras"** (Isabel Coimbra dan Olga Mata, 1990) dan buku latihan **"Fichas Gramaticas"** yang ditulis oleh guru-guru bahasa Portugis peringkat pertengahan cetakan tahun 1986. Tajuk karangan bagi ujian 2 adalah berdasarkan idea penyelidik sendiri. Terdapat juga soalan-soalan yang dikemukakan itu adalah hasil kerja penyelidik sendiri. Tatabahasa Portugis standard yang digunakan di Portugal dijadikan panduan oleh penyelidik semasa membuat soalan. Ini adalah kerana pengajaran di dalam kelas juga berdasarkan kepada tatabahasa Portugis di Portugal.

Ujian 1 dan 2 ini diselia oleh penyelidik sendiri yang merupakan pengajar bahasa Portugis di Universiti Malaya. Masa yang diperuntukan untuk ujian 1 ialah 80 minit manakala masa yang diperuntukan untuk ujian 2 ialah 90 minit.

Ujian 1 ialah ujian mengisi tempat kosong. Ia mengandungi dua bahagian utama iaitu bahagian A dan bahagian B. Ujian 1- bahagian A meliputi soalan tentang kata kerja regular, kata kerja tak regular dan kata kerja refleksif. Sebanyak 15 soalan dikemukakan dalam bahagian kata kerja regular dan tak regular yang mengandungi 15 tempat kosong. Manakala 10 soalan dikemukakan bagi kata kerja refleksif yang mana ia mengandungi 15 tempat kosong. Pelajar wajib menjawab kesemua soalan yang dikemukakan.

Penyelidik telah menyenaraikan kata kerja-kata kerja tersebut di bahagian atas soalan. Apa yang perlu dilakukan oleh pelajar ialah memilih kata kerja yang sesuai dan kemudian menyesuaikan kata kerja tersebut berdasarkan ganti nama.

Ujian 1- bahagian B mengandungi soalan tentang kala. Penyelidik telah menyenaraikan kata kerja yang mana kata kerja tersebut terletak di dalam kurungan selepas tempat kosong. Pelajar hanya perlu mengisi tempat kosong dengan kata kerja berdasarkan kala dan ganti nama yang sesuai. Sebanyak 50 soalan telah dikemukakan di dalam bahagian ini yang mana ia mengandungi 76 tempat kosong. Kesemua soalan wajib dijawab oleh pelajar-pelajar. Kala-kala yang terkandung di dalam soalan ini ialah Kala Kini (18 tempat kosong), Kala Kini Berterusan (10 tempat kosong), Kala Lepas Preterite (15 tempat kosong), Kala Lepas Imperfect (10 tempat kosong), Kala Depan Imperfect (12 tempat kosong) dan Kala Depan Terdekat (11 tempat kosong)

Ujian 2 pula ialah ujian karangan. Terdapat dua bahagian karangan yang wajib dijawab oleh pelajar. Bahagian pertama ialah karangan bergambar, di mana pelajar perlu membuat karangan berdasarkan gambar yang diberi. Tajuk yang dikemukakan ialah "**A Minha Família**" (Keluarga Saya). Nama-nama dalam setiap keluarga telah diberi dan pelajar hanya perlu menghuraikan hubungan antara setiap keluarga tersebut seperti ibu, bapa, kakak, adik dan

seterusnya. Dalam bahagian ini, penyelidik ingin menguji kebolehan pelajar menggunakan kata kerja tertentu seperti TER (ada), SER (adalah), ESTAR (adalah/sedang/berada), CHAMAR-SE (bernama), MORAR (tinggal), ESTUDAR (belajar) dan FALAR (bercakap).

Bahagian kedua pula merupakan karangan berbentuk pengalaman. Dalam kajian ini pelajar dikehendaki membuat karangan berdasarkan pengalaman semasa cuti di bawah tajuk "**Como Foram As Minhas Recentes Férias**" (Bagaimana Keadaan Percutian-percutian Saya Baru-baru Ini). Penyelidik ingin melihat kebolehan pelajar menyesuaikan kata kerja berdasarkan kala-kala yang sesuai terutamanya kala lepas.

Ujian 2 ini amat berguna kepada penyelidik untuk mendapatkan data-data kesilapan penggunaan kata kerja. Berbanding dengan ujian 1, ujian 2 ini memerlukan idea pelajar sendiri. Kata kerja tidak tersenarai seperti dalam ujian 1 dan pelajar perlu menghasilkan kata kerja-kata kerja tertentu yang telah dipelajari. Justeru itu, kesilapan dalam ujian 2 ini lebih mudah dilakukan oleh pelajar.

3.3 Cara Data Dianalisis

Langkah-langkah yang akan diambil bagi menganalisis data adalah berdasarkan prosedur yang dicadangkan oleh Pit Corder di dalam artikelnya

yang bertajuk " **Idiosyncratic Dialects and Error Analysis**" (Corder, 1974 : 166). Lima peringkat itu ialah:

1. Pengenalan
2. Pentafsiran
3. Proses Pembinaan Semula
4. Peggolongan Kesilapan
5. Penjelasan

3.3.1 Pengenalan

Langkah awal yang dilakukan oleh penyelidik ialah dengan mengenalpasti kesilapan-kesilapan kata kerja yang dilakukan oleh pelajar. Pengenalpastian kesilapan kata kerja ini boleh dilakukan dengan mengkaji kesilapan yang dibuat di dalam ujian 1 mengisi tempat kosong dan ujian 2 iaitu ujian karangan. Penyelidik akan mengenalpasti jawapan yang salah dan betul dan seterusnya menjumlahkan kesilapan tersebut.

Dalam ujian karangan pula, penyelidik akan mengenalpasti kesilapan kata kerja yang dilakukan oleh pelajar. Dalam masa yang sama penyelidik dapat melihat jenis-jenis kesilapan tersebut.

3.3.2 Pentafsiran

Kata kerja yang digunakan oleh pelajar semasa membuat karangan perlu ditafsir. Ini adalah untuk melihat sama ada kata kerja yang digunakan tersebut sesuai atau tidak daripada segi konteks dan sebaliknya. Ini kerana sesetengah kata kerja yang digunakan itu betul daripada segi tatabahasa tetapi tidak sesuai daripada segi konteks.

3.3.3 Proses Pembinaan Semula

Di dalam proses ini, penyelidik akan membetulkan semua kesilapan yang dilakukan oleh pelajar. Proses pembinaan semula kata kerja yang dilakukan oleh penyelidik ini melibatkan ujian 2 iaitu ujian karangan seperti yang terdapat di dalam lampiran C. Pembinaan semula merupakan satu proses membina semula ayat yang dibuat oleh pelajar. Kata kerja yang salah dan tidak sesuai tersebut akan digantikan dengan kata kerja yang betul. Kemudian, penyelidik akan membina ayat purnabentuk dengan kata kerja yang memenuhi kriteria keberterimaan dan kesesuaian bahasa Portugis.

Dalam masa yang sama juga, penyelidik akan menjelaskan kesilapan-kesilapan yang dilakukan oleh pelajar. Ini membolehkan penyelidik melihat sebab-sebab pelajar melakukan kesilapan seperti kekeliruan, suasana pembelajaran, emosi dan umur.

3.3.4 Penggolongan Kesilapan

Selepas penyelidik membina semula ayat atau penggunaan kata kerja yang tidak sesuai tadi, langkah seterusnya ialah dengan menggolongkan kesilapan-kesilapan. Sebagai contoh dalam ujian karangan yang dibuat oleh pelajar, kita dapat mengenalpasti jenis-jenis kesilapan kata kerja yang dilakukan oleh pelajar-pelajar.

Untuk tujuan kajian ini, penyelidik akan menggolongkan dua jenis kesilapan sahaja iaitu sama ada kesilapan kata kerja tersebut disebabkan oleh bahasa ibunda (interlingual) ataupun kesilapan yang disebabkan oleh bahasa sasaran itu sendiri (intralingual). Penggolongan dua jenis kesilapan ini adalah berdasarkan kajian yang dilakukan oleh Richards (1971 a).

3.3.5 Penjelasan

Setiap kesilapan yang dilakukan oleh pelajar itu perlu diberikan penjelasan. Penjelasan ini meliputi jenis-jenis kesilapan kata kerja yang dilakukan oleh pelajar dan mengapa pelajar melakukan kesilapan. Contohnya kesilapan kata kerja yang disebabkan oleh bahasa ibunda (interlingual) ialah seperti pengaruh struktur dan kata kerja daripada bahasa Melayu. Kesilapan kata kerja yang disebabkan bahasa sasaran itu sendiri (intralingual) pula ialah

seperti kesilapan kala, kesilapan kata kerja berdasarkan ganti nama, kesilapan ortografi dan juga kata kerja yang tidak sesuai daripada segi konteks.

Penjelasan punca-punca kesilapan yang dilakukan oleh pelajar juga dapat dikenalpasti pada peringkat ini. Punca-punca kesilapan seperti yang dinyatakan oleh Richards (1974) ialah seperti generalisasi melampau, kejahilan peraturan, penggunaan peraturan yang tidak sempurna dan andaian salah konsep. Selain itu, penyelidik juga dapat melihat sejauhmanakah pelajar tersebut dapat menguasai bahasa Portugis.

3.4 Prosedur Pengiraan Peratus Kesilapan

Pengiraan peratus dijalankan oleh penyelidik untuk mengenalpasti peratus kesilapan yang dilakukan oleh pelajar-pelajar terhadap kata kerja dan kala. Bagi tujuan kajian EA ini, penyelidik akan menggunakan formula yang mudah berdasarkan data yang diperolehi daripada pelajar.

Di bawah adalah contoh formula untuk mendapatkan peratus kesilapan kata kerja regular. Formula untuk mendapatkan peratus kesilapan bagi kata kerja lain serta kala adalah sama seperti kata kerja regular.

$$\text{PKKKR} = \frac{\text{JKK}}{\text{JKS}}$$

di mana:-

PKKKR =Peratus Kesilapan Kata Kerja Regular

JKK = Jumlah Keseluruhan Kesilapan

JKS = Jumlah Keseluruhan Soalan

Dalam kajian ini, JKK diperolehi dengan menjumlahkan semua kesilapan kata kerja daripada 30 orang subjek. Jumlah soalan bagi kata kerja regular adalah sebanyak 15 soalan untuk setiap pelajar. Ini bermaksud, JKS dalam kajian ini ialah sebanyak 450 soalan iaitu dengan mendarabkan 15 soalan bagi setiap pelajar dengan 30 orang subjek.

Kesimpulannya, di dalam bab ketiga ini penyelidik telah menjelaskan dengan mendalam kandungan soal selidik yang meliputi lampiran A, manakala lampiran B dan C pula berupa soalan penguasaan kata kerja dan kala. Lima langkah yang diambil untuk menganalisis data termasuk pengenalan, pentafsiran, proses pembinaan semula dan penjelasan. Formula untuk mendapatkan peratus kesilapan kata kerja dan kala juga dijelaskan di dalam bab ini.

Dalam bab keempat seterusnya, penyelidik akan menghuraikan peratus kesilapan kata kerja dan kala berdasarkan data yang diperolehi daripada lampiran B dan C. Jenis-jenis kesilapan dan punca-punca kesilapan juga akan turut dibincangkan di dalam bab keempat.